Livskraftscentralen

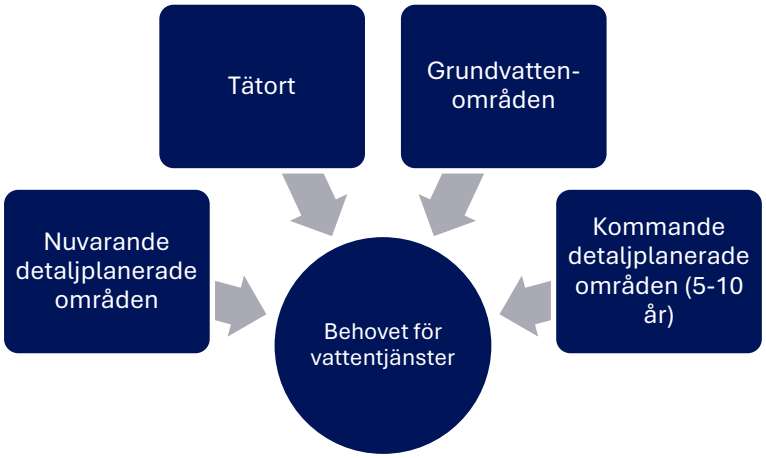
Områden som ska ingå i verksamhetsområdet och avgränsningen av området

Vid fastställandet av ett verksamhetsområde ska kraven i lagen om vattentjänster, kommunens vattentjänstplan, kommunens skyldighet att ordna vattentjänster samt verksamhetsförutsättningarna för de aktörer som tillhandahåller vattentjänster inom området beaktas. Kommunen ska säkerställa att verksamhetsområdenas avgränsningar är ändamålsenliga både med tanke på vattentjänstverken och fastigheternas ägare och innehavare.

> ***Verksamhetsområdet ska vara sådant att vattentjänstverket har förutsättningar att sköta områdets vattentjänster på ett ekonomiskt hållbart och ändamålsenligt sätt samt att de avgifter som tas ut för att täcka kostnaderna för vattentjänsterna är skäliga och jämlika.***

Områden som ska ingå i verksamhetsområdet

I verksamhetsområdet ska de områden ingå där den befintliga eller planerade samhällsutvecklingen förutsätter centraliserade vattentjänster. Behovet av att ansluta fastigheter bör bedömas särskilt noggrant för nuvarande detaljplaneområden, planerade detaljplaneområden, tätorter och grundvattenområden.

Om detaljplanerade områden, tätorter eller grundvattenområden lämnas utanför verksamhetsområdet ska detta anges och motiveras.

När det gäller detaljplanerade områden behöver verksamhetsområdet inte omfatta hela planområdet (till exempel parker eller industriområden), utan verksamhetsområdet bör i regel omfatta alla områden som anvisats för boende. Även näringsverksamhet som ur vattentjänstsynpunkt kan jämställas med bosättning kan medföra behov av att ordna vattentjänster.

Tätortsområden har i allmänhet en så hög befolkningstäthet att en inkludering i verksamhetsområdet inte äventyrar en ändamålsenlig skötsel av vattentjänsterna och att avgifterna för vattentjänsterna fortsätter att vara skäliga. Dessutom är det sällan möjligt att ordna fastighetsspecifika vattentjänster i dessa områden utan risker för hälsan eller olägenheter för miljön.

I verksamhetsområdet kan också behöva ingå områden där kommunens skyldighet att ordna vattentjänster motiveras av hälso- eller miljöskyddsskäl. Exempelvis kan den belastning på vattenmiljön som uppstår till följd av fastighetsspecifik avloppsvattenbehandling i strandnära områden utgöra grund för att ordna vattentjänster. Även i situationer där fastighetsspecifik avloppsvattenbehandling försvårar vattenförsörjningen för närliggande fastigheter kan det finnas behov av att fastställa ett verksamhetsområde.

Viktigt

Verksamhetsområdet ska inte fastställas utifrån det befintliga ledningsnätets utbredning, utan utifrån behovet av centraliserade vattentjänster. **Verksamhetsområdet ska omfatta de områden där anslutning av fastigheter till vattentjänstverkets vattenledning eller avloppsnät är nödvändig på grund av befintlig eller planerad samhällsutveckling.**

Vattentjänstverket kan även tillhandahålla sina tjänster utanför verksamhetsområdet inom ett så kallat serviceområde. Områden där det inte finns något behov av att ordna vattentjänster bör som huvudregel inte fastställas som verksamhetsområde. I sådana områden sker anslutning till vatten- och avloppsnäten på frivillig grund och efter överenskommelse mellan parterna.

Bestämmelsen i 9 b § lagen om vattentjänster om tryggande av vattentjänsterna ålägger kommunen att säkerställa områdets vattentjänster om vattentjänstverket inte förmår sköta vattentjänsterna inom sitt verksamhetsområde. I sådana fall ska kommunen vidta de åtgärder som dess organiseringsansvar förutsätter. Kommunen tar därför en betydande risk när den godkänner verksamhetsområden för områden där något organiseringsansvar inte nödvändigtvis föreligger. Genom beslutet om verksamhetsområde förbinder sig kommunen samtidigt att trygga områdets vattentjänster om vattentjänstverket inte längre kan svara för dem.

Det är rekommenderat att fastställa verksamhetsområdena för hela kommunens område på en och samma gång. På så sätt kan kommunen säkerställa att alla områden som behöver beaktas omfattas av processen för fastställande av verksamhetsområden.

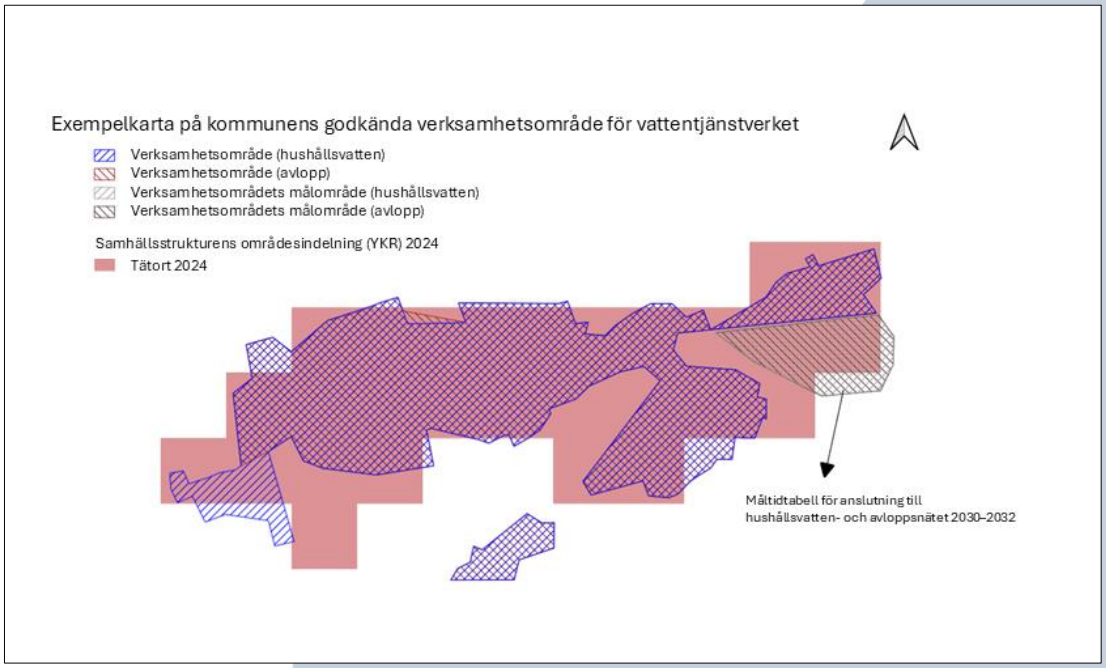
Saker att beakta vid fastställandet av verksamhetsområdet

- Fastställandet av ett verksamhetsområde är det huvudsakliga sättet för kommunen att uppfylla sin skyldighet att ordna vattentjänster.
- När det gäller tätortsområden är det bra att granska utvecklingen av befolkningen. En minskande befolkningsutveckling kan utgöra en av grunderna vid bedömningen av om området ska inkluderas i verksamhetsområdet eller inte.
- Genom att i förväg bedöma avgifternas kostnadstäckning och skälighet kan man säkerställa att ordnandet av vattentjänster genom att vattentjänstverk är en hållbar lösning. Behovet av att på förhand beakta vattentjänstverkets verksamhetsförutsättningar och avgifternas skälighet är särskilt viktigt när man överväger att utvidga verksamhetsområden utanför tätortsområden.
- För områden där ledningsnät ännu inte har byggts ut (till exempel nya detaljplaneområden) ska verksamhetsområdet innehålla en preliminär tidsplan för utbyggnaden av vattenlednings- och avloppsnätet inom olika delar av verksamhetsområdet. Tidsplanen är inte bindande utan vägledande. Med stöd av den kan fastighetsägare och innehavare bedöma när nätet planeras att byggas ut till närheten av deras fastighet. Vattentjänsterna ska dock genomföras först när samhällsutvecklingen och behovet av vattentjänster förutsätter det.
- Kommunen är skyldig att på sitt område ordna tillgången till släckvatten för räddningsväsendets behov (30 § i räddningslagen). Beaktandet av behovet av släckvatten kan påverka bedömningen av samhällsutvecklingens behov och verksamhetsområdenas omfattning.

Avgränsning av verksamhetsområdet

Verksamhetsområdet ska redovisas i sin helhet på en karta, och avgränsningen ska vara entydig. Verksamhetsområdet eller delar av det kan inte fastställas enbart genom en skriftlig beskrivning. Avgränsningen av verksamhetsområdet ska visa vilka fastigheter som omfattas av vattenledningsnätet respektive avloppsnätet. Om näten ännu inte har byggts ut ska verksamhetsområdet ange den uppskattade tidtabellen för utbyggnaden av näten. Kartan över verksamhetsområdet ska inte innehålla uppgifter om vattentäkter eller ledningsnät.

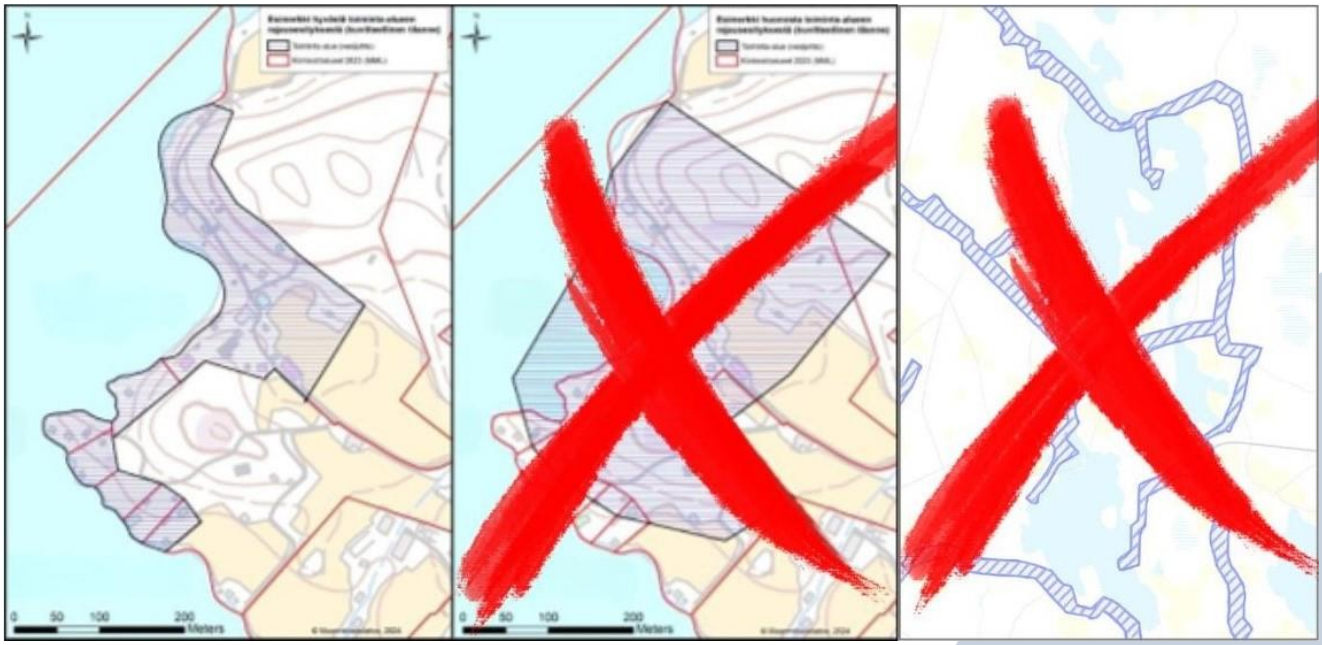
För vattentjänstverket fastställs ett verksamhetsområde samt de områden som ska omfattas av vattenledningsnätet och avloppsnätet.

För ett vattentjänstverk fastställs endast ett verksamhetsområde, vilket kan bestå av flera delområden. Inom verksamhetsområdet fastställs separat de områden som omfattas av vattenledningsnätet respektive avloppsnätet. Dessa områden bestäms utifrån behoven av vattentjänster och deras avgränsningar kan därför skilja sig från varandra. Verksamhetsområdet kan omfatta endast områden som ska anslutas till vattenledningsnätet, endast områden som ska anslutas till avloppsnätet eller båda, beroende på vilka vattentjänster vattentjänstverket tillhandahåller.

Utanför detaljplanerade områden har man ofta använt ett visst avstånd från ledningsnätet som grund för avgränsningen av verksamhetsområdet. Detta förfaringssätt rekommenderas inte, eftersom ledningsnätens läge då lätt kan identifieras, vilket kan medföra risker för vattentjänstverkets verksamhet. I stället bör avgränsningen av verksamhetsområdet följa exempelvis fastighetsgränser, vägar eller strandlinjer. På så sätt går det inte att indirekt dra slutsatser om vattentjänstinfrastrukturens läge utifrån verksamhetsområdets avgränsning.

Nedan följer exempel på goda och dåliga avgränsningar:

- Om verksamhetsområdet omfattar många till ytan stora fastigheter är det ofta ändamålsenligt att endast inkludera en del av fastigheten i verksamhetsområdet. Det ska dock säkerställas att avgränsningen inte dras genom exempelvis byggnader.

- Vid avgränsningen är det också bra att beakta terrängförhållandena. På grund av höga byggkostnader kan det vara ändamålsenligt att lämna enskilda fastigheter utanför verksamhetsområdet, exempelvis fastigheter som ligger i omfattande bergsområden, på motsatta sidan av en å eller på andra sidan en riksväg.